

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. június 5

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 45. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábas petisórért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A magyar ifjúsághoz.

Az eszmény, millió magyar szív legforróbb vágya: a miért nemzetünk évszázadokon át küzdött lankadatlanul és szívós ragaszkodással: hadseregünknek magyarrá tétele a megvalósulás létrájának első fokához jutott.

A miért nemzetünk nagyjai igen gyakran nyiltan, a küzdő porondon tettekkel, cselekedetekkel s nem ritkán vérhullatással barcoltak és a mi mellett mindvégig a legnagyobb állhatatosságai kitartottak, az már nem utólérhetlen ábránd-kép, hanem előttünk fekvő valóság a szó legszorosabb értelmében.

Kormányzatunknak azon kitartó munkássága, melylyel a magyar ifjúságnak a hadsereg nevelő intézeteiben tért hódítani igyekezett, minnek révén a magyar szellemnek is megfelelő helyet óhajtott biztosítani a hadseregben: meghozta a kívánt sikert.

A magyar alapítványi helyek számának emelése: a magyar nyelv jogának megszerzése a katonai intézetek oktatási nyelvei közt, mind oly vívmányok, — a melyek lehetővé teszik a magyar szellemnek a hadseregbe való bevitelét.

A magyar társadalomnak s főként a magyar középosztálynak további kötelessége most már, hogy ősi tradícióhoz hiven a magyar nemzeti állam fenntartása és kiépítésére irányuló törekvéseit e téren is kifejtse és fiait tömegesen irányítsa a hadseregbe, hol most nemcsak tér foglaltatott számukra, hanem szép reményekkel biztató életpálya is.

Hisszük és reméljük, hogy az a magyar közép osztály, melynek legtöbb öröklött ősi erénye volt a magyar kézben, a magyar szellemet a magyar szívekben megtartani, most a midőn a magyar szellemnek a hadseregbe való bevitelére a legkedvezőbb alkalom kínálkozik: nem tartózkodást fog tanusítani, hanem özőnével fog igyekezni legjobb gyermekeit, legföltettebb kincseit a katonai pályára küldeni, hogy azok révén hadseregünk magyar jellege is minél fokozottabb mértékben ki-domborodjék.

A lehetőség meg van adva, a magyar alapítványi helyek bőven állanak a magyar ifjak rendelkezésére; kormányunk a legjobb indulattal igyekszik a legalkalmasabb elemet elhelyezni a katonai intézetekbe, hogy azok által a hadseregben a magyar faj részére méltó helyet biztosítson. Most tehát csak a magyar ifjúságtól

függ, megérti-e a jelszót: a hadsereghez Magyar!

A közigazgatási hatóságok mindenike el van látva pályázati hirdetményekkel és feltételekkel, csak oda kell fordulni s azok utbaigazitással is készséggel szolgálnak.

—z.—y.

A képviselőház munkarendje. Ilir szerint a képviselőház június 11-én kezdi meg tanácskozásait, melyek július 15-ig tartanak. Ezután a nyári szünet következik, mely szeptemberig tart. Szeptemberben az 1905. költségvetés kerül tárgyalásra.

A szegedi választás. Bárány Dezső, az új párt vezére Szegeden diadalt aratott. Mult kedden a város I. körületében Rónay Jenő volt torontali főispánnal, a szabadelvűpárt jelöltjével szemben országos képviselővé választották, 115 szótöbbséggel. Diadalát nagyban elősegítették a függetlenségi választók, kik nélkül Rónay megválasztása biztos lett volna.

Az új kultusz politika.

Kolozsvár, június 1.

Magyarországon van iskola elég, de nincs elég magyar iskola. Hazánk népoktatásának állapota éppen-séggel nem elszomorító, de elszomorító az, hogy ez a népoktatás nagyrészt kívül esik a magyar állami hatalom s a magyar nemzeti akarat befolyási körén. Nem volt helyes az a nagyelkűségünk, amelylyel a hetvenes évek elején az iskolát a nemzetiségeknek és felekezeteknek kiszolgáltattuk. Ha azt hittük, hogy jótét-tért jót várhatunk, hát nemcsak nagyot csalódtunk, hanem immár elérkezett az ideje annak is, hogy e csalódásunkból kiábránduljunk.

Mert mit bizonyít a tapasztalat? ... Azt, hogy a nemzetiségek a maguk külön felekezeti bástyái mögé vonulva, iskoláikat a nemzeti egység kialakulásának rendszerbe foglalt akadályaiává alakították. Egyetlen adatot fogunk itt csak felsorolni; de ez az egy megvilágítja azt az egész sivárságot, amely e téren uralkodik. Magyarországon még ma is másfél-ezer olyan néptanító működik, aki egyetlen kukkot sem tud magyarul. Ebből az egyből következtethetünk, hogy még hány oly néptanító van, aki ugy ahogytőri a magyar nyelvet, de annak ismeretét a kellő mértékben úgy nem tudja, vagy nem akarja terjeszteni.

Ideje tehát az új kultusz politikának, a mit nemzeti motívumok vezetnek. Ez a politika nem zárja ki az államosítást, sőt egyenesen követeli azt. Az államnak feladatául tűzte ki: mintákat állítani egyrészt, hogy milyennek kell lenni a népoktatásnak a hazafias, pedagógiaiilag kitűnő népoktatásnak, de másrészt kötelessége a nemzeti kultúra terén beálló hézagokat kitölteni, segíteni a közösségeket vagy felekezeteket, ahol lehet, s terheiken könnyíteni hogyha kell.

A kultusz miniszter az ország minden részére kiterjedő gondos figyelemmel igyekezik a rendelkezésre álló mórsékeltséget a népoktatás javára a lehető legjobban felhasználni. Berzeviczy Albert kultusz miniszter kiadta az 1904. őszi élelbeléptetendő állami iskolákról szóló rendeleteket s egyszerre tiszta

képet nyújtunk arról a politikáról, melyet a kultusz-kormány e kérdésben követni fog. Az látjuk, hogy első sorban figyelembe jöttek a teljesen iskola nélküli községek, a melyekben harmincnál több mindennapi (6—12 éves) tanköteles minden oktatás nélkül van. Két ilyen községben szerveztetik most állami iskola. Azután sorra jöttek a kincstári telepes községek, mint a melyekben a telepítési törvény szerint az állam köteles a népoktatás felől gondoskodni. Tizennégy kincstári telepes községben kerül a népoktatás ez év őszi állami kezelésbe.

Az ország északkeleti részén a földmívelési kormány által megindított hegyvidéki akció támogatása és az ottani nagy elhagyatottságban levő népoktatás föllendítése céljából a kultusz-kormány már néhány óv óta fejleszti az állami népoktatást. Előbb Máramarosban majd Beregben, a mult évben Ungban szerveztettek nagyobb számban állami iskolák. A folyó év őszi Zemplén vármegye kerül sorra, a hol huszonnégy községben nyílik meg az állami iskola. Ezen tervezetet kiegészíti még a Sáros vármegyében megnyitandó hét új állami iskola. A többi állami iskolák is ott szerveztetnek, ahol azokra nemzeti vagy népművelődési szempontból égetően szükség van. Harminchárom felekezeti népiskola további fönnállása az egyházak nagy szegénysége miatt lehetetlen volt. Ezek az egyházi föhatóságok beleegyezésével állami kezelésbe vétetnek.

Nem fogok belemenni, hogy az egyes megyék szerint közöljem azon községek neveit, a melyek áll. iskolát fognak nyerni ez év őszi. Üdvözlök Berzeviczy Albert minisztert e nagy körültekintéssel készült akciójához, a melylyel a magyarság ügyét fogja határozatosan szolgálni, mert országoszte hangzik annak az elismerése: hogy az állami iskolák — mintaiskolák. Háromszék vármegyében az idén két új mintaiskola fog felállíttatni, u. m. Bodok, Bodos községekben. A folyó évre tervbe vett államosítások közül kiváló figyelmet igényel Kolozsvár és Marosvásárhely, mert az elsőnél egyezer, az utóbbiban hatszáz tanköteles van, elegendő számú iskola hiányában, törvényes oktatás nélkül és e városok a legjobb akarat mellett sem képesek ezen türehtetlen állapoton önjerejükből segíteni. Dr. Berzeviczy Albert közoktatásiügyi miniszter a városok kulturális érdekeinek támogatását elsőrangú kulturpolitikai feladatnak tekintti s e végből készséggel nyújt Erdély ezen két legjelentékenyebb városának módot arra, hogy népoktatásügyét kellő színvonalra emelje.

Persze az államosítás mindenütt meg nem történhetik a rengeteg pénzüszükséglet miatt, és erre nincs is föltétlen szükség, de arra most már legyen gondunk: hogy legalább nemzetiesítésünk. Am maradjon felekezeti és községi kézen minden olyan iskola, amelyben a tanítás hazafias szellemű s amely a magyar nyelv tanítását teljes sikerrel végzi. Amely iskola pedig e két feltételnek meg nem felel, azt föltétlenül államosítani kell. Tehát a tiszta magyar lakta helyeken, a mintaiskoláztatásért van szükség az államosításra, míg a nemzetiségi vidékeken ez a hazafias ápolói — terjesztői is! Továbbá szükség van a tanító képzés egységesítésére is. Ha tetszik a felekezeteknek tanítóképzőket fenntartani, ám legyen. De már azt követelnünk kell, hogy aki ebben az országban a felsérdülő nemzedék lelki életére döntő befolyásra akar szert tenni, ez a tanítójelölt bárhol kapta legyen ismereteit, a magyar kormány által kiküldött képesítő-bizottság előtt, magyar nyelven tegye le vizsgáit és csakis állami oklevéllel legyen a tanító pályára bocsátható. Hiszen elég hallatlan

dolog, hogy eddigelé néptanítóink nagy része e házában idegen nyelven tehette le képesítő vizsgáit, amelyeknek menetére az állam ellenőrző közegének semmi befolyása nem volt.

(Vége következik.)

TANÍTÁS-ÜGY.

— A „Háromszékvármegyei Tanítótestület” közgyűlése. *) —

— máj. 31.

A „Háromszékvármegyei Tanítótestület” mult szombaton K.-vásárhelyen rendkívüli közgyűlést tartott az állami elemi iskolák tornatermében. Mintegy másfélszázan jöttek el a nemzet napaszámosai a megye minden részéből a közgyűlésre, mely nagy érdeklődéssel folyt le M. Székely János elnök tapintatos vezérése alatt.

Az elnök, ki e fontos tisztet egyhuzamban 10 évig közmegeledésre, nagy ügyszeregettel töltötte be, hosszas tapasztalataira támaszkodva fejtegette ki érveit a hivatalos tanítótestület további fentartásának szükségessége mellett s felhívta kartársait, hogy jövőben is az addigi tanítótestület ezen formája mellett s ideális lelkesedéssel igyekezzenek munkásságukkal a vármegyei népoktatásügyet fejleszteni, népszerűsíteni. A nagy tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után a közgyűlés a napirendet alapította meg s tárgyalás alá vette a kitűzött tárgyakat.

Első sorban is meghallgatta Vajna Károly titkár előterjesztését a „Háromszékvármegye földrajzi vezérkönyvé”-re hirdetett pályázat eredményéről. Bearkezett két pályamű, melyek a bíráló bizottság jelentése szerint bár elismerésre méltó igyekezettről tanuskodtak, a pályázati feltételeknek nem felelnek meg s így a pályadíj kiadására nem méltók.

Felolvasta a titkár a bíráló bizottság véleményének a módszerre vonatkozó hasznos és értékes utasításokat tartalmazó részét. Majd javasolja a választmány nevében, hogy a pályadíjat az ideai fuvar s napidíj megmaradt részéből 100 koronával emelve föl háromszáz koronára s a korábbi feltételek mellett 1905. június 1-ig terjedő határidővel hirdessen új pályázatot. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta s végrehajtásával az elnökséget megbízta.

A július 3–6-ig Budapesten tartandó VI-ik egyetemes tanítógyűlés rendező bizottságának lelkes

felhívását adta elő ezután a titkár. A közgyűlés elhatározta, hogy a testület tagjait felhívja, hogy minél számosabban vegyenek részt az egy. tanítógyűlésen; a tek. kir. tanfelügyelő urat felkéri, hogy erre szólítsa fel a kartársakat, kik a 4 korona tagdíjat is a tek. kir. tanfelügyelő urhoz küldjék be s majd az ő vezetése alatt testületileg utazzanak föl Budapestre. A titkárt pedig aki a M. T. O. Bizottsága közgyűlésén a tanítótestület képviseli, felkéri, hogy az egyetemes gyűlésen is hivatalból képviselje a testületet.

Majd Dr. Wlassics Gy. volt miniszter megleghangu bucsu levelét olvasta föl a titkár; a melyet a közgyűlés jegyzőkönyvre írni határozott.

Egy névtelen levél ugye került ezután a közgyűlés elé. Ebben egy önzetlen tanügybarát a miniszter urnál képtelenül képtelenebb vádakat emel vármegyénk kir. tanfelügyelősége ellen, a névtelenség sötét leple alá bujva orozva intéz támadást a közszertetben álló kir. tanfelügyelő és tollnoka személye ellen. Vajna Károly titkár ismertette kivonatlag a névtelen levél aljas tartalmát; majd előterjesztette a választmány erre vonatkozó javaslatát, melyet a közgyűlés egyhangulag tett magáévá, kimondván, hogy a) undorral fordul el a névtelen levél írójától; b) az abban felsorolt vádakat egyáltalán aljas rágalomnak nyilvánítja; c) Csánki Gyula kir. tanfelügyelő személyéhez rendületlen bizalommal és szeretettel ragaszkodik s bár sem ő, sem tollnoka nem szorult semmiféle védelemre, a nagyméltóságu miniszter urhoz felterjesztést intéz, hogy a kir. tanfelügyelő ur személyét jövőre is ajándékozva meg eddigi bizalmával. A javaslatot percekig tartó viharos és lelkes éljenzéssel fogadta el a közgyűlés s a felterjesztéssel az elnökséget bízta meg, fényes óvációban részesítvén ezáltal a méltatlanul meghurcolt kir. tanfelügyelő személyét s derék, buzgó tollnokát is.

Az alapszabályokat mutatta be ezután a titkár; a közgyűlés az alapszabályokat kinyomatni s a tagok közt kiosztatni határozta.

Ezután M. Székely János elnök a maga és tisztviselő társai nevében lemondott s felhívta a közgyűlést, hogy az új alapszabály értelmében 4 évre válassza újra tisztikarát. A közgyűlés a lemondott tisztikarnak buzgó, lelkiismeretes, hosszas és hasznos munkásságáért megleget elismeréssel adózva, a választás vezetésére korelnökül László Lukácsot, korjegyzővé zágoni Kiss Lajost választotta meg s 5 tagu kijelölt bizottságot küldvén ki, a közgyűlést a jelölés elkészültéig felfüggesztette. A jelölés megtörténvén, a bizottság előterjesztette jelentését, melyhez első sorban M. Székely János volt elnök, kit

első helyen jelöltek, szólt, kijelentvén, hogy sokoldalú elfoglaltsága, hajlott kora miatt többé egyáltalán nem vállalhatja el az elnökséget s így kéri a közgyűlést, hogy az ő személyétől tekintsen el. A közgyűlés lelkes éljenzésbea részesítvén az elnököt, miután ő ismételt kérések után is megmaradt akarata mellett, kiküldötte a szavazatszedő bizottságot s a szavazás tartamára a közgyűlést felfüggesztette.

A szavazás a legszebb rendben folyt le, a minnek megtörténtével a biz. beszámolt az eredményről: Beadatott 132 szavazat; ebből az elnökségre 126 szavazatot Vajna Károly a testületnek majdnem 14 éven át titkára kapott s így csaknem egyhangú választással lett a „Háromszékvármegyei Tanítótestület” elnöke a következő 4 évre. Alelnökök Sipos Sámuel a testület eddigi érdemes alelnöke 107, és Nagy Imre zágoni tanító, 106, titkár Benkő József dálnoki, tanító 78, pénztáros Nagy István s-s. entgyörgyi igazgató, — a kie tisztet tizenkét év óta közmegeledésre nagy lelkesedéssel tölti be, 112 szavazattal jegyzők Czirmai József és Burján Albert lettek. Lelkes éljenzés fogadta a választás eredményét s László Lukács korelnök szép beszédben üdvözölte az új elnököt és az egész új tisztikart, áldást, sikert kívánva munkásságára. Az új tisztikar nevében Vajna Károly elnök mondott őszinte köszönetet bennük helyezet a szép bizalomért, igérve, hogy az eddigi lelkesedéssel, önzetlen munkássággal igyekezzen a testület ügyeit intézni, melyhez szeretettel kérte a közgyűlés tagjainak lelkes támogatását. Ezzel a közgyűlés véget ért. Délben 1 ó. közös ebédre gyűltek össze, a tanítók a hollekes felk. szönlök hangzoltak el a miniszterre, a kir. tanfelügyelőre, az új elnökre, az új tisztikarra, a volt elnökre és tisztikarra a polg. isk. tanárookra, a nőkre stb.

A míg a szavazatszedő-bizottság munkálataival elkészült, azalatt a testület négy járásköre is megtartotta alakuló közgyűlését. A körök elnökei lettek: László Lukács a sepsi, Nagy Károly a kőzdí, Bíró Béla az orbai, Csinádi Lajos az oltvidek — sepsiszentgyörgyi körben. Mindnyájan kipróbált harcra a testületnek s így remélhető, hogy vezetésük alatt, a központi elnökséggel együtt működve a testület az eddigi szép irányban haladva tovább fogja fejleszteni vármegyénk népoktatás ügyét.

Ezzel végezem is tudósításomat; mielőtt azonban ezt eszelekedném, leteszem az őszinte elismerés babérkoszoruját a volt elnökei: M. Székely János sal szemben, kinek nagy része van abban, hogy a „Háromszékvármegyei Tanítótestület” ma egyike az ország legtekinélyesebb tanítóegyesületeinek; valamint szerencsét kívánok az új elnökségnek és tisztikarnak is, buzgó működéséhez. Egyil. tag.

TÁRCA.

Fürdőink.

A „Fortyogó.”

Írta: Senki.

I.

Fortyogó! Hát mért épen Fortyogó?

Hát azért, mert „fortyog.”

Ki ne ismerné a „Fortyogót”?

Ismeri azt Kőzdí-Széken mindenki, még a legkisebb cigány gyerek is, a ki pediglen soh se „feredik” benne.

Ismerik a vásárhelyi népek is, a kik különös kedvteléssel használják ezt a drága kedves jó „Fortyogót.”

Használja a kövér civis „tensasszony” a hizás ellen és vékonyka karesu uri fajták a soványság ellen.

És csodálatos eredményt mutat fel a Fortyogó. Az is használ mindenkinek. A kövér civisnek még kövérebbek lesznek, a karesu tündérek pedig nem lesznek soványabbak, mert fürdés után mind két fajták jó étvágygal az ételnek neki esnek. Innen a nagy hatás, ezért nincs egy részen se lesoványodás.

Használják a forráság napjain öregek és vének, felnőttek és gyerekek, házasok és „féjatalok” a nagy testi hőség ellen. És a Fortyogó itt is használ.

Tíz pere a gyöngyöző vízben és didereg és reszket, mint az regző nyárfa ezüst színű levele, az emberek minden testrésze. Boldog, a ki előbb jut ki a napfényre.

Igen sokan, a kik vérbőségekben szenvednek köpülőzés ellenében és vérszipoly helyett a Fortyogóba járnak „feredni.” Van a víznek valami sajátos metsző ereje, mikor a bőrhöz fér; kellemes bizsergéssel kezd és valóságos „peniszipilus” vágásokkal végzi. Mint a főtt rák, olyan lesz a vérmes ember s ha kilépik a deszkázatra „melengedni” hát olyan könnyű, mint a liba pipe pihe tola.

Használják hűlés ellen is. Olyan, mint a vizi-kátor. Kihuzza veres foltok alakjában a hűlést a bőr felszínére, ezután lehuzódik onnan a hűlés a vízbe és vége a télen szerzett „nyovoljának.”

No hát innen van az, hogy a Fortyogót olyan sokan „látogassák.”

A közlekedés igen olesó, mert a legtöbb „pasas” gyalog jut el oda kevés fáradtsággal; nem is érdemes érte „befogni.” Ott a rétbén, a mely sem az oroszfalvi, sem a kordivásárhelyi határhoz nincs messze, mert mind a kettőbe terjeszkedik, ott ragyog a kedves tükör, az Isten szabad ege alatt. Lobogós kocsai a piacról 30 pénzért hoz le nehéz járásu „öregeket.”

Egy-két lépés a nagy téglavetón tul s egy „pillanatra” már ott van a fürdőző „pudlikum.” — Kedves kép fogadja a belépőt. Árnyas sötét fenyves alatt hosszu magas lábu padokon van a ruha magazin. Potom öt régi krajeárért kap a fürdő látogatója lepedőt, törülközőt, kötényt, szoknyát — már a kinek mi dukál.

Szabad azonban egészségi és tisztasági szempontból a sajátját is elhozni otthonról és akkor az „antrét” kell csak leszúzni 12 kemény fillérekben és feredhetik az ember addig, míg csak meg nem fázik.

Ez a mérték — azontul nem szabad, mert „kihül” még a legegészségesebb ember fia is a fortyogóban.

Mivel szemérmesség dolgában nem vagyunk holmi közös tengeri fürdőben pl. Abbáziában vagy Ostendében hát itt külön — külön kis fa-etazsék fogadják be a haladókat, a hol ruhafosztást végez mindenki önmagán.

Lelüti magát a ki gyalog jött, míg az utolsó gyöngyesepp is el nem tünt a forró areról.

Akkor egyszerre csak hallik az édes „Ihihi! „Jajaja” Ah, oh, juj” hangos rikojtás a palánkon tul. A Fortyogó már működik; hideg habja már oda ért valami élő fehér bárszonyhoz — innen a esiklandoztató hangzavar.

„Ee—eeh” felelnek rá mély baritonok és van öröm mosoly, van vig kacaj innen és tul a két kis tükörben. Működik a kéz — láb, míg valamennyire megnyugszik a test a bűvös habok között.

Oda kint pedig megkezdí a 3 szál vályogvető gyerek az ismeretes lágy édes áriát . . . „Dráma a tenger fenekén.”

Hosszas lubickolás után az öltözködés rendesen gyors és üdvös.

A legtöbb kifürdött alak gyorsan távozik is, de van olyik is, a ki ide jött élvezni. — Letelepszik az árnyas faasztalhoz és hozat — a mit szeme szája kíván. Van itt jó K. V. és szalánci, szalona és „kaizer fláseh”; rántott csiba és csürke paprikás, sertés karéj és „fatánygéros”, borsos tokány, turó, hagyma sőt még „vetreca” is a betegeknek is ha kell, vagy a „Jankó” finom sere, vagy a Szénaverés 30-as kareos.

Van kuglizó, ha valaki szereti a sportot és van

SZINHÁZ.

Szalkay Lajos színtársulata Kézdivásárhelyen.

— június 4.

Lelekedéssel vagyunk eltelve, midőn Szalkay társulatának működéséről másodizben referálunk, mert a mit első kritikánkban megírtunk: valóra vált. Az első előadás után megalkotott ítéletünk igazsága iránti meggyőződésünk hova-tovább, mind jobban fokozódik s most már bazafias örömmel ismétljük, hogy Szalkay színtársulata egyike a vidék legjobb, legintelligensebb színtársulatának. A főbb szereplők mindenikére van egy-egy magas műveltségű, ambiciózus, rutinírozott, hivatott erő, kik közül nem egy a főváros bármely színpadán is nagy sikerrel megállná helyét. Az első referádánk után tartott előadások sikerei mind egy-egy fényes bizonyosságot képeznek ezen állításunk mellett s meg vagyunk győződve, hogy színházlátogató közönségünk is 99 százalékában egy véleményen van velünk.

A mily jó volt az első operett: ép oly pompásan sikerült az első színmű előadása is. A „Takarodó”, Bayerlein herlini szerző világhírű színműve, melyet a német császár letiltatott volt mindjárt a berlini első előadás után a színpadról, került második előadásul színre meglehetősen közönség élénk érdeklődése között. A „Takarodó”: iránydarab. A mindenható militarizmus sajátos fölénygyakorlását az államfentartó polgárságon, ennek társadalmán és erkölcsén, a katonai subordináció által teremtett ferde helyzeteket állította a szerző elismerésre méltó ügyzetekkel kellő s megérdemelt világításba. Elmondhatjuk, hogy színészeink igazi lelkesedéssel igyekeztek a darab tendenciáját, helyi szépségeit érvényre juttatni s ez nekik legnagyobb részben sikerült is. Az egyetlen női szerepet Holézi Ilona (Klári) személyesítette s első fellépése után is elmondhatjuk róla, hogy sok szépet várhat még tőle közönségünk. Holézi csinos színpadi alak, elegáns megjelenéssel, kellemes, rokonszenves hanggal, szép külsővel, kinek talán még arra a kevés festőkre sincs szüksége, milylyen ma este maszkírozta magát. Játéka nemes, átértett, és gondos volt s ha jövőben még egy kissé mérsékelni is fogja magát egy egy kitérése, kedélyhullámszája nyilvánításában, rövid időn kedvence lesz közönségünknek. Méltó partnerei voltak közönségünk régebbi kedvence: Vadász Lajos (Volkhardt őrmester), ki nagyszabású alakításával nem egy jelenetben ért el zajos hatást, továbbá Gózon Béla (Laufen hadnagy) ki mai gondos tanulmányra valló szereplésével csak öregbítette azt

a jó véleményt a közönségben, hogy egyik legrothiniozottabb, legambiciózusabb tagja a társulatnak. Pápai Lajosról is csak szépet és dicséretet írhatunk; Helbig káplár szerepébe egészen beleélte magát, s sok elismerést aratott mai pompás játékaival. Jók voltak kisebb szerepeikben Baróthi (Höven hadnagy), Ágn Aladár (B. kapitány), Cathry (őrnagy) is, szóval az összes szereplők közrehatottak csinos játékaikkal az előadás kerekded, összevágó voltára, szép sikerére. Sok ilyen előadást.

Junius 2-án két előadás volt. Délután félhelyárral a „Vigécek” című énekes bohózatot adták; ebben Szalkay igazgató felsőges komikumával uralta a helyzetet, de az összes szereplők rendkívül csinosan játszottak, jóllehet csak csekély közönség jött el végig élvezni a mulattató bohózatot.

Este Leon: „A drótoszt” című rendkívül kedves zenéjű, mulattató, helyzetekben gazdag, a tót népiéletből merített operettje került színpadra, valamivel nagyobb közönség előtt, mint előző este. Az előadás korrekt, összevágó, kerekded volt, a szereplők valamennyien feladatuk magaslatán állottak. Az elsőség pálmáját ma este Tábori Fridának kell odaítélnünk, ki bájos dalaival, aranyos jó kedvével, kifogástalan alakításával, gyönyörű táncával egy csapásra meghódította a közönséget s nem tulozunk, midőn azt állítjuk, hogy jobb Zsuzsit a vidéken aligha láthatni. A közönség halás is volt iránta, folyton tapsolta, n. indogya kihívta s táncait, dalaít kétszer-háromszor megismételtette. Tomori Melissza (Mici) is excellált. Édes, behízalgó hangjával, szép dalaival, pompás játékaival ő is általános és zajos elismerést vívott ki s neki is nem egyszer kellett ismételnie dalaít, igazán bájos volt a két kis Szalkay: Sárika és Ferike, kik korukat meghaladó ügyességgel, élénkséggel játszották meg szerepeiket; valóban sokat gyönyörködött bennök a közönség. Egyik főalakja volt az operettnek Szalkay igazgató; ki Pfefferkorn. Farkas Lipót szerepében valódi kabinet-alakítást nyújtott s természetes humorának, felsőges komikumának egész megnyilatkozásával igazán sok-sok élvezetet szerzett a hallgatóságnak, mely nem győzőtt eléggé halás lenni iránta. Vadász ma is, mint mindig, kitűnő volt, ugy ő, mint Pápai (Jancsi), Gózon (Mólos, huszár káplár) meglepő készséggel játszottak s a két utóbbi kedves énekekkel is kellemes, szép baritonjával is sok tapsra tett szert. C. Vertán Anna (Vojtekné) némelykor éles hangja mellett is elismerést szerzett találó játékaival.

Pénteken este félhelyárral a „Bob herceg”-et adták, a címszerepben Tábori Fridával, ki most is teljes elemében volt, most is jött és szívhez szóló dalaival, pajzán játékaival, gyönyörű táncával —

nemzeti lobogós kocsit, ha valaki belefáradva a sok élvezetbe urasan akar haza érni 10 krajczárért, de csak ugy, ha legalább is heten ülnek fel egyszerre.

És szinte fáj elhagyni a Fortyogót. Sokszor ide felelti magát egy-egy uri társaság és megvárja miga a csillagok kigyuladnak — és feljő a hód és brekneknek a réti békák. Ilyenkor fel-felhanzik az édes dal a néma éjben:

„Ha tudtad, hogy nem szeretél.” — Ilyenkor csillag esik, hull a harmat míg a legény és a leány haza ballag. De másnap 7—8 órákor reggel már is ujra hangzik a vasas tükröben ez a vig szó: „Micsa feredő” — nyehó, haj, beh jól a Fortyogó!”

Korántabban nem szabad benne fürödni mert nagy az „ereje,” a víz felett a levegő megtelik szénsavas gázokkal elvegyülve kénillattal és ez elvágja a lélekzetet úgy, hogy fuldokolni kezd a tüdő és ott kell hagyni a friss habokat. Naplementekor szintén ujra veszedelmes a fürdés; mikor borul az ég, az alacsony légnyomás következtében „legerősebb az ereje.”

A víznek van lefolyása ugyan, de azért kettő tiltva van, a kiköhögés és a szappan használat. A kinek szappanhabra van szüksége, az meleg kád fürdőt vehet és ott már köhögni is lehet; a lombokról is gondoskodva van, nehogy a tükröt a fűzfák ágairól lehullva ellepjék. Egy rosta van a rud végére kötve és ezzel leszűrlik a habot és lombot egyaránt ügyes eselőd kezek. Szóval van itt rend, confort tisztaság és egészségl! „Micsa feredő.” Csak fel kell keresni és élvezni tudni. A kik messze laknak ez üdvöt, egészséget és üdvösséget adó forrástól,

azoknak nem igen érdemes ideutazni gyalog — hanem vonattal a gőzös kerekének szárnyain.

Pompás összeköttetése van a világ négy tájéka felé, s mint végső állomás legjobban a mi kedves Kézdivásárhelyünk ajánlható.

Innen márcsak 10 perc gyalog az „Akasztófa” dombon át vezető ösvényen és 20 perc az Ilonka mama sárkányai.

Gyönyörű „pararáma” szolgál a gyöngyvíz környezetéről. Messze délen emelkednek a brassai és szeben-fogarasi havasok égbe vesző csúcsai, melyek derült időben mindig láthatók; keleten a gelencei Putna hegyvidék, éjszakra a Nemere és Mogyorós, Nyugaton a torjai hegyek fenyves és lombdus erdői kimondhatatlanul szép ábrándképet nyújtanak és ontják a biborpiros egészséget adó ájert a tüdők rejtekeibe.

Kirándulásra alkalmas helyek még bővebben vannak. Ime itt a szép Ojtosz völgye a sósmezői vámmal; Császár fűré a lobogóval és Bálványos fűré a szép és vadregényes sz. Anna tó tisztá tükrével. Délnek van a híros gyulafalvi ipartelep — a csodás Kovászna az ő páratlan gyógyhatású iszap fürdőjével. Még a kies Kászon, a feoséges Tusnád, az édes Málnás csak egy—egy napi kiváló szép erdőkön át vezetőkocsit.

Mindenütt mosolygó vidám nép, olesó élet, kiváló jó borviz és a legeslegjobb bivalytejes kávé és finom tokány illata csábít.

Na ti pesti kehes tüdejű uri népek, gyertek, ha nem sajnáltok egy zónát a MÁV-tól — gyertek ide a Fortyogóra és meggyógyultok.

győzött; így Tomory Melissza is, ki rendkívül kedves Annie volt s bájosan, édesen énekelt. Gózon (Lord Lankaster), Pápai (Pomponius), Kövi Kornélia, Tomborné s általában az összes szereplők jelesen oldották meg feladatukat; végül ki kell emelnünk a kardalokat, melyek összevágóak, csinosak voltak, dicséretére a buzgó karmesternek s az énekkar tagjainak.

NAPI HIREK.

— Urnapját Kézdivásárhelyen az idén is szokott fénynyel pompával, áhitatos imával, ünnepélyes nagy misével, díszes körmenettel ünnepelték meg a katolikus hívők. A szent misét Stadler plebános mutatta be, Koch Sándor főgimn. tanár, Beresényi Elemér és Rada Elek s. lelkeszek közreműködésével. Szent beszédet Gáspár István főgimn. tanár tartott, gyönyörű beszédben fejtegette az Urnapja magasztos jelentőségét, egészen lebilineselvén az áhitatos hallgatóságot.

— A honvédség köréből. Bőjthy Andor, m. kir. honvéd főhadnagy Csikszeredából áthelyezett Kézdivásárhelyre

— Halálozások. Részvétellel közöljük a gyászshirt, hogy alessernátoni Rápolthy Gábor, tekintélyes földbirtokos, f. hó 1-én délelőtt pár heti súlyos szenvedés következtében Alesernátonban meghalt. Özvegyet szül. Kun Irma urhölgyet s gyermeket hagyott hátra, kívülök gyászba borítva halálával a Rápolthy, Kun, Pethő, Kőncey és Pasztoly tekintélyes családokat. Temetése f. hó 3-án d. u. volt óriási részvétellel Alesernátonban. Balázs Ferenc főesperes végezte két pap segédkezésével; költői szépségű beszédben méltatta az elhunyt életét, jellemét, hazaszeretetét s lelkes közügyi munkásságát. Az egyházi szertartás után Megyeszai Mihály felesernátoni ref. pap mondott bucsut a közdí kerületi függetlenségi párt nevében, míg a sirnál Polónyi Géza országgyűlési képviselő vett bucsut a halottól az orsz. függ. párt nevében. — Dósa Kálmán, csikszeredai kir. törvényszéki bíró 47 éves korában elhunyt.

— Egyházi értekezlet. Az erélyi ref. egyház kerület lelkeszi, tanári, tunitói karát, egyházi tisztviselőit, gondnokait magában foglaló u. n. értekezlet Kézdivásárhelyen július 5., 6. napjain fogja ez évi közgyűlést Dr. Bartók György püspök elnökletével megtartani. A rendezőség Szabó Jenő elnökletével már munkába fogott, hogy minél ünnepélyesebben fogadja az illusztris egyesületet. Reméljük, hogy városunk polgársága teljes vendégzeretettel fogadja a nagyszámú vendégeket, kik ezuttal városunkat felkeresik.

— Érettségi vizsgálatok. A kédivásárhelyi r. k. főgimnáziumban a szóbeli érettségi vizsgálatok hétfőn (jun. 6-án) reggel 8 órákor veszik kezdetük t. A vizsgálatok Dr. Elischer József kir. tanácsos, tanterületi főigazgató, az állam képviselőjében és Dr. Szamosi János kolozsvári kir. tudományegyetemi tanár a r. k. státus képviselőjében, fognak elnökölni. Az érettségire 21 ifju bocsáttatott az írásbeli vizsgálat alapján.

— Tíz éves találkozó. A következő felhívást vettük: „Felkérem mindazon osztálytársaimat, kikkel együtt a sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó kollegiumban 1894-ik évben érettségi vizsgálatot tettem, hogy az akkor történt írásbeli megállapodáshoz képest 1904. június hó 27-ik napján, délelőtt a kollegium emeleti dísztermében 10 éves találkozónkra megjelenni sziveskedjenek. Kézdivásárhely, 1904. június hó 1-én. Dr. Gyöngyössi István.”

— Zászlószentelés. A kédivásárhelyi asztalos ipartársulat régi zászlója helyett újat készített, annak ünnepélyes felszentelése e hó 26-án vasárnap d. e. lesz. A zászlónyai tisztet Nagy Ferencné szeszgyároné sz. Császár Sára urnó volt szives elvállalni. Az értékes szép zászló, körülbelül egyezer koronába fog kerülni s Tiller Mór budapesti hírneves cégnél készül. Az ünnepély részleteiről később fogunk írni.

— Talált pénzes tárca. F. hó 3-án megtalált ott szinelőadás előtt a színházi pénztár asztalán egy pénzes tárca találtatott bizonyos összegű pénzzel, a melyet igazolt tulajdonosa, a törvényben biztosított 10 % találási díj levonása mellett, rendőrkapitányságtól átveheti. Kézdivásárhelyen, 1904. június 4-én. Boda Gergely h. r.-kapitány.

Márvány-, Granit-, Syenit-, Lábládor-
s fagymentes homok siremlékkövekből

NAGY RAKTÁR
és butor márvány telep

BRASSÓ Vasut utca tránváj elágazásnál.
Raktáron 200 darab sírkő 10 koronától 2000 koronáig.
Első kézből legolcsóbban beszerezhető.

Teljes tisztelettel:
NAGY JÓZSEF,
kőfaragó mester

(88. 3-5.)

Raktáron 200 darab sírkő
10 koronától 2000 koronáig.

XXIV-ik magyar királyi

JÓTÉKONYCÉLU ÁLLAMSORSJÁTÉK

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékonycélokra fog fordítani.
Ezen sorsjátéknak 7691 nyereménye van 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	50,000 kor.	20 nyeremény á	500 kor.
1 "	20,000 "	50 "	100 "
1 "	10,000 "	100 "	50 "
2 nyeremény á	5,000 "	1000 "	20 "
5 "	2,000 "	6500 "	10 "
10 "	1,000 "		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar királyi lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó- vám-, és só hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben.

(74. 5-6.) Magyar királyi Lottójövedéki igazgatóság.

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szepit, májfoltot és a bőr összes tisztátalan ágát

Valódi csakis a
DIENES J. C. „SZALVATOR“-
gyógyszertárból

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszéki arckenőcs ára	70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan	1 korona.
1 tégely kézi paszta	20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészeztől és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

64 6-10.

Uj cukrászda
Kézdivásárhelyen.

Városunk és vidéke n. é. közönségének szerencsés és nagyvendéglőmmel, kávéházzal kapcsolatban egy a legkényesebb igényeknek is megfelelő

UJ CUKRÁSZDÁT

rendeztem be, a hol szakképzett cukrász vezetése alatt készülnek a naponta kaphatók pompás, friss sütemények, torták, cukorkák s minden a cukrászt körébe vágó élelmiszer cikkek. Ilyeneket vendégségek, keresztelésekre és névnapokra megrendelésre házhoz is készséggel s jutányosan szállítok.

Kézdivásárhely, 1904. május hó 1.

Tisztelettel:
Özv. JANCsó DÉNESNÉ
a városi „VIGADÓ” bérletje.

(68.0 - 10.)

Szolid árak!

Eladó telek.

Kézdivásárhelyen kantában a főgimnáziummal átellenben Özv. Zakariás Józsefné tulajdonát képező beltelek rajta levő házakkal és kúttal

ELADÓ.

Értekezhetni: Dávid Antal kereskedésében. (87. 1-3.)

PÉNZ

4% -0\$

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI
bankbizomány
Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(77. 8-12.) (Törvényszékiileg bejegyzett cég) (Állás bélyeg.)

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos** urnál.

70. 11-30.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.